

сливания те творят поезия; могат да попаднат дори на пророчество и ако нашият буден Аз разполагаше с необятните латентни познания, сред които тези елфи пируват, той щеше да установи последователности и да узнае до какво биха довели много неща, напълно непонятни за нас днес.

Познавах един благородник, който преди да наследи дворец в Италия, никога не го беше виждал. Дворецът имаше трис-та стаи и е принадлежал на семейство, което в продължение на шестстотин години като някакви свраки или гарвани събирало и предавало на поколенията всякакви вещи. Наследникът като сериозен и задълбочен мъж се интересуваше единствено от оръжейната сбирка, картинната галерия и основните стаи. Но неговата млада дъщеря Берта вършееше из цялата сграда и направи стотици крайно необичайни открития. Един ден тя дойде при мен особено доволна. Беше открила някаква мрачна стаичка или мансарда, в която на лавици били подредени няколкостотин кукли и марионетки и всичките „седели и я гледали“. Повече от двеста години семейството е пазило старите си кукли. В този случай бащата е будният разум, стаите – мозъчните клетки, а Берта – феята, която блуждае навсякъде и знае откъде да извади забравените образи. Много от онези, които срещаме в сънищата си, са като привидения на кукли.

Това е единствената истинска Нощна страна на Природата, но нейните сенки и здрач, и странните ѝ мъглявости, и дългите периоди на мрак непрестанно пресичат слънчевата светлина на будното ни ежедневие. В живота на някои тя преобладава, в живота на други – не достига. Някои попадат на нейните груби и пагубни форми, като лунатиците и страдащите от *mania à potu*²³¹; други предпазливи хора – щастливите шотландци например – успяват да я пропъдят от живота си, доколкото това е по възможностите на едно човешко същество. За да бъде ясен, ще резюмирам:

I. Ние имаме съзнателна воля и независимо дали тя е самостоятелен и непонятен дух или просто съпътстващ резултат от действието на всички наши други мозъчни сили, във време-

²³¹ Алкохолна лудост, *delirium tremens* – б. пр.